

SYSTEM SPLITTER

Posted on 6. Februar 2020

Een commentaar van Franz Ruppert.

"Systemsprenger" (2019, geregisseerd door Nora Fingscheidt) is de titel van een film die ik op 26.1.2020 heb gezien. Het toont een negenjarig meisje met de naam Benni dat van de ene naar de andere kinder- en jeugdwelzijnsinstelling wordt doorgegeven. Het meisje wordt herhaaldelijk naar een noodarts gestuurd en komt terecht op een psychiatrische afdeling. Waarvoor het Bureau Jeugdzorg pleegmoeders, verblijven in tehuizen en woongroepen en intensieve educatieve zorg organiseert. Ondanks alles freakt Benni steeds weer vol met ellendige haat en grenzeloze woede en raakt hij zichzelf en anderen ernstig gewond. Ze toont dan geen pijn of medeleven.

Het wordt op veel punten in de film duidelijk: dit meisje wil eigenlijk maar één ding - terug naar haar mama. Waarom ze van haar moeder werd gescheiden door de jeugdzorg en de politie wordt niet uitgelegd in de film. Ook wordt niet uitgelegd wie zijn vader is of onder welke omstandigheden haar moeder twee kleine kinderen had waardoor mannen. Benni's moeder wordt enerzijds geportretteerd als een vrouw die van haar kind houdt en anderzijds als een totaal onzekere vrouw die volledig overweldigd wordt door dit kind. Ze lijkt ook meer afhankelijk te zijn van mannelijke relaties dan dat ze echt geïnteresseerd is in haar kinderen. Waarom dit zo is, wat voor soort jeugdgeschiedenis deze moeder heeft, wordt op geen enkel moment in de film behandeld.

Zo neemt het lot van het meisje zijn loop op het scherm. Al zijn pogingen om een emotioneel contact te leggen met mensen in het hulpsysteem worden door hen vroeg of laat afgeweerd. Het ontstaan van een emotionele band wordt door een psychiater zelfs gezien als een criterium voor uitsluiting van een verder verblijf in een instelling. Het kind moet gehoorzaam zijn of haar medicatie inslikken ondanks de massale bijwerkingen ervan, hij of zij moet de regels van de instelling gehoorzaam zijn. Dan krijgt hij daar beloningspunten voor, die hij bijvoorbeeld kan inwisselen voor tv-lessen. Hij zou naar school moeten gaan en een normaal kind moeten worden. Maar niets van dit alles werkt op de lange termijn.

Er zijn enkele scènes in de film waarin het mogelijk zou zijn geweest om het emotionele conflict van het kind in relatie tot zijn moeder openlijk aan de orde te stellen. Hij had kunnen worden geholpen om zich te

concentreren op de behoefte van zijn kind om zich te hechten aan zijn moeder, die naar mijn mening duidelijk getraumatiseerd is, om stap voor stap door haar emotionele kernconflicten heen te werken. Bijvoorbeeld als Benni liefdevol zorgt voor het kind van haar schoolgenoot Micha. Deze baby mag zelfs haar gezicht aanraken, hoewel, volgens de medewerker van het Bureau voor jeugdzorg, niemand dit mag doen omdat Benni als baby met een natte luier op haar gezicht werd gedrukt. Hier heeft Benni's nooit bevredigende behoefte om liefdevol in de armen van zijn moeder te worden gehouden als een zuigeling had kunnen worden aangesproken. Kinderen brengen hun traumatische wonden opnieuw in scène, ze kunnen ze niet verwoorden. Opvoeders zouden dat moeten weten. Dan zouden ze zelfs in dergelijke situaties niet in stress raken en zouden hun reacties de situatie doen escaleren.

Het kinder- en jeugdzorgsysteem dat in de film wordt gepresenteerd, begrijpt echter niet de kern van Benni's probleem - haar vergeefse pogingen om zich aan haar getraumatiseerde moeder te hechten of om al diepgaand emotioneel met haar bezig te zijn. Dit systeem zit zelf gevangen in een onoplosbare tegenstelling. Aan de ene kant scheidt het kinderen als Benni van hun moeders met het argument dat ze het welzijn van het kind in gevaar brengen, aan de andere kant zit het gevangen in de ideologie van het moederschap dat elke moeder haar kind in het diepst van haar hart zou liefhebben en dat niemand de moeder voor het kind zou kunnen vervangen. Dat vrouwen die zelf op jonge leeftijd getraumatiseerd zijn, alleen biologisch maar niet psychologisch moeder worden en dan alleen uit hun traumatische overlevingsstrategieën als moeder optreden, daar hebben ze geen begrip voor. In plaats daarvan hopen ze dat de moeders op een dag een mentaliteitsverandering zullen ondergaan en dan goed met hun kind zullen omgaan op het gebied van onderwijs.

Omdat dit niet werkt met zulke getraumatiseerde moeders ondanks al hun geduld, worden kinderen zoals Benni het proefobject van creatieve ideeën van psychiaters, sociaal pedagogen en opvoeders. Nadat de vermeende kinderpillen niet werken, proberen ze medicijnen uit die eigenlijk alleen bedoeld en goedgekeurd zijn voor volwassenen. Ze maken hart- en hersenscans. Ze organiseren een drie weken durend avontuurlijk verblijf in een boshut zonder elektriciteit en stromend water. Ze beginnen een nieuw experiment met een pleegmoeder enz. Het idee om het meisje met een mannelijke opvoeder naar Kenia te

sturen voor een intensieve educatieve maatregel is de bekroning van het pseudo-professionele trial and error spel: We sturen het kind naar de woestijn omdat we hem hier in Duitsland niet aankunnen.

Logischerwijs doet het kind hier niet aan mee, want anders heeft hij geen kans om in zijn eentje naar zijn moeder te komen, zoals hij eerder deed door uit de verschillende hulpvoorzieningen te breken.

Opvallend aan deze film is ook hoe de individuele vertegenwoordigers van het hulpsysteem hun persoonlijke grenzen bereiken door contact met Benni. Ze laten tenminste voor korte momenten hun professionele maskers vallen van "Alles komt goed" en "We maken alles volledig pijnloos". Het wordt zichtbaar dat ze waarschijnlijk last hebben van hetzelfde onderwerp als dit kind: dat ze door hun eigen ouders zijn verwaarloosd. Ze zijn er echter in geslaagd om hun ellendige angsten, gevoelens van woede en schaamte te onderdrukken en lijken naar buiten toe zelfverzekerd en sterk. Daarom willen ze dat Benni dit leert en hun traumaoverlevingsstrategieën kopieert. "Modelonderwijs" is wat de gedragspsychologie noemt.

Dus wat zou er in plaats daarvan worden gedaan? In plaats van zich te richten op symptoombestrijding en farmacologische of gedragsveranderende oplossingen, zou men zich moeten richten op het kernprobleem: de getraumatiseerde band tussen het kind en zijn moeder. Aan de ene kant moet de moeder benaderd worden, zodat ze bij zinnen komt en in het reine komt met haar verlies van zichzelf - ik noem dit "trauma van de identiteit" - met alle gevolgen van dien. Dan kon ze een duidelijke relatie met haar kind opbouwen. Dan zou ze het kind eerlijk kunnen vertellen: Ik wilde je niet, je was te veel voor me vanaf het begin. Aan de andere kant zou het kind geholpen moeten worden om zo'n pijnlijke realiteit voor elk kind te accepteren, om zijn of haar liefdesillusies ten opzichte van zijn of haar moeder te herkennen en om ze los te laten. Hij kon zijn existentiële behoefte aan liefdevol lichamelijk contact met zijn moeder accepteren als iets heel natuurlijks en kon begrijpen dat het niet zijn eigen schuld is dat zijn moeder hem dit ontkent. Hij zou op een liefdevolle en begripvolle manier geholpen moeten worden om toegang te krijgen tot zijn afgesplitste delen, die in de regel al prenatiaal zijn ontstaan en die door geboorteprocessen en traumatiserende ervaringen van verwaarlozing en geweld in de kinderschoenen zijn toegenomen. Benni kon dan de oerpijn onder haar woede laten begraven en zo zichzelf vinden en ontdekken. Dan zou ze ook geen motief meer hebben om de

pijn die ze aan anderen toebrengt uit wraak toe te brengen. Ze zou dan controle hebben over haar eigen gevoelens in plaats van te streven naar de mogelijkheid om niets meer te voelen en zo schijnbaar superieur te zijn aan anderen die nog steeds pijn voelen.

Dit alles kan niet worden bereikt door alleen te praten, het vereist ook methoden die een kind toegang geven tot het onbewuste deel van zijn psyche. Deze non-verbale methoden zouden ook kunnen laten zien in hoeverre Benni's haat ook een identificatie met een mannelijke dader zou kunnen weerspiegelen.

Dat is ook duidelijk te zien in deze film: Woede en haat verdwijnen niet als ze in een pedagogisch beschermde omgeving worden uitgevoerd - door hout te hakken, bomen om te gooien, te boksen of te schreeuwen. Dit leidt hooguit tot kortstondige opluchting en illusoire successen op de verkeerde plaats. Omdat de oorzaak blijft bestaan, namelijk de boosheid en de haat jegens de eigen moeder, die je niet wil, liefhebben en beschermen, vernieuwen deze gevoelens zich steeds weer. Omdat de meeste kinderen in zo'n situatie nog steeds de illusie hebben dat ze op een dag door hun moeder bemind zullen worden, is deze woede zelden direct op hun eigen moeder gericht. In plaats daarvan worden volledig onschuldige mensen gebruikt als bliksemafleiders. Deze vorm van boosheid is ook geen uiting van levenskracht, maar eerder het zinloos voeden van destructieve relatiespiralen waarin mensen als Benni gevangen zitten, die vervolgens hun eigen leven vernietigen. Zo iemand blaast dan niet ook "het systeem" op. Uiteindelijk blaast hij zichzelf gewoon op en sleept hij vervolgens willekeurig anderen zijn afgrond in, zoals de voorbeelden van rampages op scholen laten zien.

Maar voor een hulpsysteem dat die naam waardig is om te kunnen herkennen waarom moeders en hun kinderen psychologisch verdeeld zijn en hulpeloos vastzitten in hun traumatische overlevingsmechanismen, zouden de helpers zelf ook bereid moeten zijn om met hun vroege trauma's om te gaan en hun eigen psychologische verdeeldheid te realiseren. Dit zal in het begin pijnlijk zijn voor hen, maar zal hen behoeden voor overweldiging en hulpeloosheid in de omgang met de getraumatiseerde kinderen die aan hun zorg zijn toevertrouwd. Dit hele hulpsysteem hoeft dus niet te worden opgeblazen, maar kan bewust en empathisch worden bevrijd van zijn traumatische blindheid en onderdrukking van emoties.

+++

Voor een meer gedetailleerde bespreking van dit onderwerp, zie mijn lezing "[Frühes Trauma](#)".

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om te publiceren.

+++

Persbericht voor de film "[Systemsprenger](#)"

+++

[Foto: © Yunus Roy Imer /Port au Prince Pictures](#)

+++

Referentie foto:[Foto: © Yunus Roy Imer /Port au Prince Pictures](#)

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over de ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

 BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK